

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci **žalobce: P. P.**, zast. JUDr. Jiřím Řehákem, advokátem se sídlem Dobřichov 205, Pečky, proti **žalovanému: Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutím Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu ze dne 11. 4. 2007, č. j. 6340/07-1100-102079, ze dne 11. 4. 2007, č. j. 6348/07-1100-102079, a ze dne 11. 4. 2007, č. j. 6354/07-1100-102079, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 10. 2013, č. j. 8 Af 65/2011 - 103,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost směřující proti výrokům II. a III. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 10. 2013, č. j. 8 Af 65/2011 - 103, **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**, který mu bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám jeho právního zástupce JUDr. Jiřího Řeháka, advokáta se sídlem Dobřichov 205, Pečky, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) vydal dne 16. 10. 2013 rozsudek č. j. 8 Af 65/2011 - 103, v jehož výroku I. zrušil rozhodnutí Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu ze dne 11. 4. 2007, č. j. 6340/07-1100-102079; výrokem II. zamítl žalobu proti rozhodnutím tohoto finančního ředitelství ze dne 11. 4. 2007, č. j. 6348/07-1100-102079, a ze dne 11. 4. 2007, č. j. 6354/07-1100-102079; výrokem III. pak rozhodl o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 12 200 Kč.

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl uvedený rozsudek kasační stížností ve výroku II. Vzhledem k tomu, že na výroku II. rozsudku městského soudu je závislý i jeho výrok III. o nákladech řízení, je třeba s ohledem na § 109 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), na kasační stížnost pohlížet tak, že napadá výroky II. a III. rozsudku městského soudu. Kasační stížnost stěžovatel podal prostřednictvím městského soudu, který vydal napadený rozsudek.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel podal pouze blanketní kasační stížnost, v níž neuvedl důvody, pro které rozsudek městského soudu napadl, ani co navrhuje (petit), vyzval jej

Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 13. 12. 2013, č. j. 9 Afs 146/2013 - 7, aby ve lhůtě jednoho měsíce doplnil kasační stížnost o tyto důvody, jakož i uvedení toho, co navrhuje. Zmíněné usnesení bylo zástupci stěžovatele doručeno dne 18. 12. 2013, lhůta k doplnění kasační stížnosti tak uplynula v pondělí dne 20. 1. 2014 (srov. § 40 odst. 2 a 3 s. ř. s.).

V pátek 17. 1. 2014 předal stěžovatel k poštovní přepravě doplnění kasační stížnosti, které zaslal městskému soudu, jenž je obdržel v úterý 21. 1. 2014. Hned následující den, tj. ve středu 22. 1. 2014, městský soud zaslal doplnění kasační stížnosti Nejvyššímu správnímu soudu, kterému došlo dne 23. 1. 2014.

Nejvyšší správní soud se za takové situace zabýval hodnocením, zda došlo k doplnění kasační stížnosti ve lhůtě jednoho měsíce od doručení usnesení, jímž byl stěžovatel vyzván k doplnění kasační stížnosti.

Dle § 106 odst. 3 s. ř. s.: *„Nemá-li kasační stížnost všechny náležitosti již při jejím podání, musí být tyto náležitosti doplněny ve lhůtě jednoho měsíce od doručení usnesení, kterým byl stěžovatel vyzván k doplnění podání. Jen v této lhůtě může stěžovatel rozšířit kasační stížnost na výroky dosud nenapadené a rozšířit její důvody. Tuto lhůtu může soud na včasnou žádost stěžovatele z vážných důvodů prodloužit, nejdéle však o další měsíc.“*

Uvedené ustanovení zakotvuje koncentraci řízení; soud již proto nemůže přihlížet ke stížnostním námitkám uplatněným po uplynutí lhůty podle § 106 odst. 3 s. ř. s. K tomu srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 31. 1. 2006, sp. zn. I. ÚS 390/05 (publikovaný jako N 27/40 SbNU 219, dostupný z <http://nalus.usoud.cz>), v němž bylo uvedeno, že pokud je stěžovatel vyzván k doplnění kasační stížnosti postupem dle § 106 odst. 3 s. ř. s., může rozšířit kasační stížnost na výroky dosud nenapadené a rozšířit její důvody jen ve lhůtě jednoho měsíce v tomto ustanovení zakotvené, pokud nebyla na včasnou žádost stěžovatele z vážných důvodů soudem prodloužena.

Doplnění kasační stížnosti se činí vůči Nejvyššímu správnímu soudu, jde totiž o soud, který je věcně příslušný k projednání kasační stížnosti a u kterého se primárně podává samotná kasační stížnost (§ 106 odst. 4 s. ř. s.), před kterým se řízení o kasační stížnosti vede, který činí v řízení o kasační stížnosti přípravné úkony (§ 109 odst. 1 s. ř. s.) a který o kasační stížnosti rozhoduje (§ 12 odst. 1 s. ř. s. a § 109 odst. 2 s. ř. s.).

Aby byla kasační stížnost řádně doplněna ve smyslu § 106 odst. 3 s. ř. s., je třeba, aby v určené jednoměsíční lhůtě bylo doplnění předáno Nejvyššímu správnímu soudu nebo aby nejpozději v poslední den této lhůty bylo Nejvyššímu správnímu soudu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit (§ 40 odst. 4 s. ř. s.).

Pokud je doplnění kasační stížnosti zasláno jinému soudu než Nejvyššímu správnímu soudu, z hlediska § 106 odst. 3 v návaznosti na § 40 odst. 4 s. ř. s. je podstatné, zda tento jiný soud předal k poštovní přepravě obdržené doplnění kasační stížnosti adresované Nejvyššímu správnímu soudu v jednoměsíční lhůtě určené dle § 106 odst. 3 s. ř. s. nebo zda tak učinil až po jejím uplynutí. Pokud by k tomu došlo až po uplynutí jednoměsíční lhůty, nebyla by kasační stížnost doplněna včas.

pokračování

Na doplnění kasační stížnosti se nevztahuje § 106 odst. 4 s. ř. s., dle něhož „[k]asační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u soudu, který napadené rozhodnutí vydal.“ Soudní řád správní totiž rozlišuje mezi podáním kasační stížnosti a jejím doplněním (srov. výše citovaný § 106 odst. 3 s. ř. s.), přičemž § 106 odst. 4 s. ř. s. hovoří pouze o podání kasační stížnosti, nikoli o jejím doplnění. Navíc ani smysl a účel § 106 odst. 4 s. ř. s. nevede k závěru, že by dané ustanovení mělo být vykládáno extenzivně tak, aby se kromě zachování lhůty k podání samotné kasační stížnosti vztahovalo i na lhůtu k jejímu doplnění.

Význam § 106 odst. 4 s. ř. s. spočívá v tom, aby stěžovatele chránil před nepříznivými důsledky zmeškání 14denní lhůty k podání kasační stížnosti v důsledku jeho omylu ohledně soudu, u kterého se kasační stížnost podává. V českém právním řádu se pravidelně objevuje úprava, dle níž se opravné prostředky nepodávají přímo u orgánu, který o nich rozhoduje, ale zpravidla u orgánu na nižším článku soustavy (např. odvolání dle občanského soudního řádu a trestního řádu se podává u soudu, proti jehož rozhodnutí odvolání směřuje – § 204 odst. 1 občanského soudního řádu a § 248 odst. 1 trestního řádu; dovolání se jak v civilním, tak trestním řízení podává u soudu, který rozhodoval v prvním stupni – § 240 odst. 1 občanského soudního řádu a § 265e odst. 1 trestního řádu; odvolání se dle § 86 odst. 1 správního řádu podává u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal). Ostatně i do 31. 12. 2011 se kasační stížnost podávala u krajského či městského soudu, který napadené rozhodnutí vydal. Současná úprava podávání kasační stížnosti přímo u Nejvyššího správního soudu tak pro odlišnou úpravu v jiných řízeních může vyvolat omyl ohledně soudu, k němuž je třeba kasační stížnost podat. Je pak logické, že dle § 106 odst. 4 s. ř. s. je lhůta k podání kasační stížnosti zachována i tehdy, když byla kasační stížnost podána u soudu, který napadené rozhodnutí vydal, čímž je stěžovatel chráněn proti důsledkům svého omylu ohledně soudu, k němuž se kasační stížnost podává.

Takovou ochranu však není třeba poskytovat i v případě doplnění kasační stížnosti. Stanovení jednoměsíční lhůty k doplnění kasační stížnosti se děje výzvou Nejvyššího správního soudu k doplnění kasační stížnosti. Obdržel-li stěžovatel výzvu k doplnění kasační stížnosti přímo od Nejvyššího správního soudu, nemohou mu vzniknout žádné pochybnosti, že je to právě Nejvyšší správní soud, kterému je třeba takové doplnění adresovat. Navíc stěžovatel kasační stížnost podával prostřednictvím svého advokáta (zastoupení advokátem je přitom v řízení o kasační stížnosti dle § 105 odst. 2 s. ř. s. obligatorní, nemá-li sám stěžovatel, jeho člen či zaměstnanec, který za něj jedná nebo jej zastupuje, požadované právnické vzdělání), lze proto trvat na tom, aby advokát, jakožto právní profesionál, věnoval usnesení soudu s výzvou k doplnění kasační stížnosti náležitou péči a pozornost, a to i ohledně skutečnosti, kterému soudu je třeba je zaslat.

Navíc lze poukázat na účel zákona č. 303/2011 Sb., kterým byl s účinností od 1. 1. 2012 novelizován soudní řád správní v tom smyslu, že kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, nikoli u krajského či městského soudu, který napadené rozhodnutí vydal, jak tomu bylo před tímto datem. Dle důvodové zprávy k tomuto zákonu: „Uvedená změna představuje jednak odbřemenění administrativní zátěže krajských soudů, které vykonávaly pro Nejvyšší správní soud administrativní přípravu před samotným rozhodnutím o kasační stížnosti, a jednak zefektivnění a přehlednost v řízení o kasační stížnosti sjednocením

veškerých úkonů pouze v rámci jednoho soudu“ (viz sněmovní tisk 319/0, dostupný z digitálního repozitáře Poslanecké sněmovny Parlamentu, VI. volební období [2010–2013], dostupný z <http://www.psp.cz>). Záměru zákonodárce odbřemenit krajské soudy od úkonů souvisejících s řízením o kasační stížnosti by se vzpírala bezvýhradná akceptace postupu stěžovatele, který zaslal doplnění kasační stížnosti městskému či krajskému soudu, ačkoli k tomu byl vyzván Nejvyšším správním soudem. Takový postup stěžovatele totiž vede k dalšímu zatěžování krajského či městského soudu v souvislosti s řízením o kasační stížnosti v podobě nutnosti přeposlat doplnění Nejvyššímu správnímu soudu, obecně se přitom zvýšení takové zátěže chtěl zákonodárce v co nejširší míře vyhnout.

Nelze také přehlédnout, že zatímco podání kasační stížnosti u krajského soudu nemůže mít i v případě jejího předání s určitým zpožděním, které je běžné, žádné důsledky na řádně zahájené řízení o kasační stížnosti, situace je výrazně odlišná v případě jejího doplnění. Pokud není kasační stížnost po výzvě ve lhůtě doplněna, dojde k jejímu odmítnutí. Vzhledem k tomu, že jde o lhůtu procesní, soud vyčkává na rozhodnutí o odmítnutí i po uplynutí této lhůty jistou dobu, potřebnou k poštovní přepravě, zda ve lhůtě nebylo doplnění kasační stížnosti zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit. Krajské soudy, jako soudy věcně nepřislušné, přitom nemají žádnou konkrétní lhůtu, ve které mají povinnost doplněné podání doručit Nejvyššímu správnímu soudu jako soudu věcně příslušnému. Nejvyšší správní soud by tak musel vyčkávat velmi dlouhou dobu, než by mohl o odmítnutí kasační stížnosti rozhodnout. Musel by totiž započítat dobu potřebnou k poštovní přepravě od stěžovatele na krajský soud, dobu, ve které bude s podáním nakládat krajský soud, a dobu potřebnou k poštovní přepravě od krajského soudu na Nejvyšší správní soud. Takový postup by nepochybně nevedl k zefektivnění a přehlednosti řízení o kasační stížnosti sjednocením veškerých úkonů pouze v rámci jednoho soudu.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že pro lhůtu k doplnění kasační stížnosti dle § 106 odst. 3 s. ř. s. není možné použít § 106 odst. 4 s. ř. s. na základě rozšiřujícího výkladu, který by stanovil stejný režim jak pro podání kasační stížnosti, tak pro její doplnění. To z důvodu, že by se takový extenzivní výklad vzpíral smyslu daných ustanovení. Tím ovšem nemůže být jakkoli dotčen např. výklad § 35 odst. 8, věty třetí, s. ř. s., dle níž: *„požádá-li navrhovatel o osvobození od soudních poplatků nebo o ustanovení zástupce, po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní neběží lhůta stanovená pro podání návrhu na zahájení řízení.“* Jakkoli i v citovaném ustanovení se pojednává pouze o „lhůtě pro podání návrhu na zahájení řízení“, v daném případě je zcela na místě rozšiřující výklad, který danou úpravu vztahuje i na lhůtu, kterou soud stanovil k odstranění vad podání, požádal-li navrhovatel o ustanovení zástupce (srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 13. 1. 2005, č. j. 6 Ads 72/2004 - 69, dostupné z www.nssoud.cz). V případě § 35 odst. 8, věty třetí, s. ř. s. totiž extenzivní výklad, jenž rozšiřuje dopad daného ustanovení ze samotného podání návrhu na zahájení řízení i na doplnění původního návrhu, kterým se odstraňují vady daného návrhu, plně respektuje smysl zákonné úpravy (tím je konkrétně v případě § 35 odst. 8, věty poslední, s. ř. s. zabezpečit, aby zástupce účastníka mohl po svém ustanovení ve zbylé lhůtě doplnit žalobní body). To je zásadní rozdíl oproti § 106 odst. 4 s. ř. s. ve vztahu ke lhůtě k doplnění kasační stížnosti, kde by rozšiřující výklad šel proti smyslu dotčených ustanovení.

Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že v nynější věci, kdy lhůta k doplnění kasační stížnosti skončila dne 20. 1. 2014, bylo nerozhodné, že stěžovatel předal doplnění

pokračování

kasační stížnosti k poštovní přepravě dne 17. 1. 2014, jelikož je adresoval věcně nepřislušnému městskému soudu, nikoli Nejvyššímu správnímu soudu. Pro posouzení včasnosti doplnění kasační stížnosti je tak podstatné, kdy je městský soud předal k poštovní přepravě tak, aby bylo doručeno Nejvyššímu správnímu soudu. K tomuto předání k poštovní přepravě došlo až 22. 1. 2014, tehdy však již lhůta k doplnění kasační stížnosti marně uplynula, aniž by o její prodloužení bylo jakkoli žádáno. Kasační stížnost tak byla doplněna po jednoměsíční lhůtě k tomu určené dle § 106 odst. 3 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud z vyložených důvodů kasační stížnost, která směřovala proti výrokům II. a III. napadeného rozsudku městského soudu, odmítl dle § 37 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Kasační stížnost nebyla v jednoměsíční lhůtě určené dle § 106 odst. 3 s. ř. s. doplněna, pro tento nedostatek nebylo možno v řízení o kasační stížnosti pokračovat, jelikož jen v této lhůtě lze rozšířit důvody kasační stížnosti, zákon přitom pro daný případ nestanoví jiný procesní důsledek než odmítnutí kasační stížnosti. O nutnosti odmítnout kasační stížnost pro její nedoplnění byl stěžovatel poučen. Byly tak naplněny všechny požadavky, které § 37 odst. 5 s. ř. s. klade pro to, aby kasační stížnost byla odmítnuta.

Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti vychází z § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, je-li kasační stížnost odmítnuta.

Nejvyšší správní soud dále rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč, a to v souladu s § 10 odst. 3, větou poslední, zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), dle níž „[b]yl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek.“ Soudní poplatek bude vrácen stěžovateli k rukám jeho právního zástupce JUDr. Jiřího Řeháka, advokáta se sídlem Dobřichov 205, Pečky, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení, kterou pro tyto případy stanovuje § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. března 2014

JUDr. Radan Malík
předseda senátu